

Lendeng Jennifer

Från: kommunstyrelsen
Skickat: den 19 november 2015 11:35
Till: Produktionskontoret; Miljö Stadsbyggnad; Utbildnings Kulturkontor; Socialkontor; Kontoret Tekniska
Ämne: För expediering
Bifogade filer: Tjänsteutlåtande kommunfullmäktiges program för uppföljning och tillsyn.doc; Förslag KFs program för uppföljning och insyn.doc

Tjänsteutlåtande (inklusive bilaga) kommunfullmäktiges program för uppföljning och tillsyn.

Med vänliga hälsningar

Monique Wehlén
Kommunledningskontoret
Danderyds kommun
Djursholms slott, Box 66, 182 05 Djursholm
Tel: 08-568 910 11
E-post: monique.wehlen@danderyd.se

Kommunfullmäktiges program för uppföljning och insyn

Ärendet

Från och med den 1 januari 2015 gäller att kommunfullmäktige inför varje mandatperiod ska anta ett program med mål och riktlinjer för sådana kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare. Syftet med att fullmäktige ska lägga fast ett program är att lyfta frågorna om uppföljning och insyn till en politisk strategisk nivå. Bestämmelserna gäller all verksamhet som kommunen upphandlar och särskilt de verksamheter som tydligt riktar sig till och rör medborgarna.

Bestämmelserna återfinns i 3 kap. kommunallagen (1991:900) KL.

Kommunledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att överlämna ”Kommunfullmäktiges program för uppföljning och insyn” på remiss till barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden, tekniska nämnden, fastighetsnämnden och produktionsstyrelsen. Remissvar ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast 28 februari 2016.

Bakgrund

Riksdagen har beslutat om förändringar i kommunallagen med syfte att uppföljning och kontroll av privata utförare som bedriver verksamhet på uppdrag av kommuner, landsting och regioner ska bli bättre. Ytterligare syften med förändringen är att öka allmänhetens insyn i privata utförares verksamhet, samt att stimulera till ett strategiskt förhållningssätt när privata utförare anlitas. För att åstadkomma detta ska fullmäktige varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer för verksamheter som upphandlats. Kravet på program gäller specifikt när verksamheter upphandlas, men kan i praktiken också innehålla strategier för den egna verksamheten, särskilt när den agerar i konkurrens med privata utförare.

Förändringarna i kommunallagen i sammanfattning:

Kommunen ska

- kontrollera och följa upp verksamhet som enligt avtal drivs av en privat utförare

- genom avtal tillförsäkra information som gör det möjligt för allmänheten att få insyn
- i fullmäktige besluta om ett program för varje mandatperiod med generella mål och riktlinjer när verksamheter drivs av privata utförare
- tillgodose en generell informationsskyldighet när enskilda personer kan välja mellan olika utförare

Bestämmelserna gäller all verksamhet som kommunen upphandlar och särskilt de verksamheter som tydligt riktar sig till och rör medborgarna. Det kan handla om såväl hela verksamheter (t ex ett vård och omsorgsboende) som delar av en verksamhet med stor betydelse för medborgaren/brukaren (t ex måltidsverksamhet och städning i skolan). Programmet omfattar inte fristående skolor och förskolor, eftersom de är egna huvudmän för verksamheten, och alltså inte är upphandlad verksamhet utan reglerad genom tillståndsgivning.

Programmet ska ange hur kommunen ska agera för att tillse att allmänheten får skälig insyn i verksamheterna. Det är kommunen som tillhandahåller informationen, och reglerar tillgången till detta i avtalen. Begärd information ska ha en koppling till upphandlingen och den verksamhet som upphandlas och ska inte ställa högre krav än vad som är rimligt.

Kommunledningskontorets yttrande

Danderyds kommun har sedan 1990-talet organiserats enligt en beställar-utförarmodell. Det har sedan dess blivit allt fler verksamheter som erbjuder ett brett utbud av utförare för brukaren att välja bland. Likaväl finns det väl utvecklade uppföljningsrutiner avseende hur verksamheten bedrivs och med vilket resultat. Detta uppföljningsarbete genomförs och utvecklas kontinuerligt.

Det pågående utvecklingsarbetet med att uppdatera beställar-utförarmodellen angränsar till många processer och strukturer inom kommunen. En trolig följd av detta utvecklingsprojekt är att ett antal processer och rutiner kommer behöva ses över och anpassas till den uppdaterade beställar-utförarmodellen. Det kan då bli aktuellt att utarbeta en ny version av Kommunfullmäktiges program för uppföljning och insyn redan inom nuvarande mandatperiod.

Åsa Heribertson
Kommundirektör

Agneta Sjöberg
Kvalitetschef

Bilaga:
Kommunfullmäktiges program för uppföljning och insyn

Exp:
UN, KFN, SN, TN, FN, PS

Kommunfullmäktiges program för uppföljning och insyn

Ärendet

Från och med den 1 januari 2015 gäller att kommunfullmäktige inför varje mandatperiod ska anta ett program med mål och riktlinjer för sådana kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare. Syftet med att fullmäktige ska lägga fast ett program är att lyfta frågorna om uppföljning och insyn till en politisk strategisk nivå. Bestämmelserna gäller all verksamhet som kommunen upphandlar och särskilt de verksamheter som tydligt riktar sig till och rör medborgarna.

Bestämmelserna återfinns i 3 kap. kommunallagen (1991:900) KL.

Kommunledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att överlämna "Kommunfullmäktiges program för uppföljning och insyn" på remiss till barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden, tekniska nämnden, fastighetsnämnden och produktionsstyrelsen. Remissvar ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast 28 februari 2016.

Bakgrund

Riksdagen har beslutat om förändringar i kommunallagen med syfte att uppföljning och kontroll av privata utförare som bedriver verksamhet på uppdrag av kommuner, landsting och regioner ska bli bättre. Ytterligare syften med förändringen är att öka allmänhetens insyn i privata utförares verksamhet, samt att stimulera till ett strategiskt förhållningssätt när privata utförare anlitas. För att åstadkomma detta ska fullmäktige varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer för verksamheter som upphandlats. Kravet på program gäller specifikt när verksamheter upphandlas, men kan i praktiken också innehålla strategier för den egna verksamheten, särskilt när den agerar i konkurrens med privata utförare.

Förändringarna i kommunallagen i sammanfattning:
Kommunen ska

- kontrollera och följa upp verksamhet som enligt avtal drivs av en privat utförare

- genom avtal tillförsäkra information som gör det möjligt för allmänheten att få insyn
- i fullmäktige besluta om ett program för varje mandatperiod med generella mål och riktlinjer när verksamheter drivs av privata utförare
- tillgodose en generell informationsskyldighet när enskilda personer kan välja mellan olika utförare

Bestämmelserna gäller all verksamhet som kommunen upphandlar och särskilt de verksamheter som tydligt riktar sig till och rör medborgarna. Det kan handla om såväl hela verksamheter (t ex ett vård och omsorgsboende) som delar av en verksamhet med stor betydelse för medborgaren/brukaren (t ex måltidsverksamhet och städning i skolan).

Programmet omfattar inte fristående skolor och förskolor, eftersom de är egna huvudmän för verksamheten, och alltså inte är upphandlad verksamhet utan reglerad genom tillståndsgivning.

Programmet ska ange hur kommunen ska agera för att tillse att allmänheten får skälig insyn i verksamheterna. Det är kommunen som tillhandahåller informationen, och reglerar tillgången till detta i avtalen. Begärd information ska ha en koppling till upphandlingen och den verksamhet som upphandlas och ska inte ställa högre krav än vad som är rimligt.

Kommunledningskontorets yttrande

Danderyds kommun har sedan 1990-talet organiserats enligt en beställarutförarmodell. Det har sedan dess blivit allt fler verksamheter som erbjuder ett brett utbud av utförare för brukaren att välja bland. Likaväl finns det väl utvecklade uppföljningsrutiner avseende hur verksamheten bedrivs och med vilket resultat. Detta uppföljningsarbete genomförs och utvecklas kontinuerligt.

Det pågående utvecklingsarbetet med att uppdatera beställarutförarmodellen angränsar till många processer och strukturer inom kommunen. En trolig följd av detta utvecklingsprojekt är att ett antal processer och rutiner kommer behöva ses över och anpassas till den uppdaterade beställarutförarmodellen. Det kan då bli aktuellt att utarbeta en ny version av Kommunfullmäktiges program för uppföljning och insyn redan inom nuvarande mandatperiod.

Åsa Heribertson
Kommundirektör

Agneta Sjöberg
Kvalitetschef

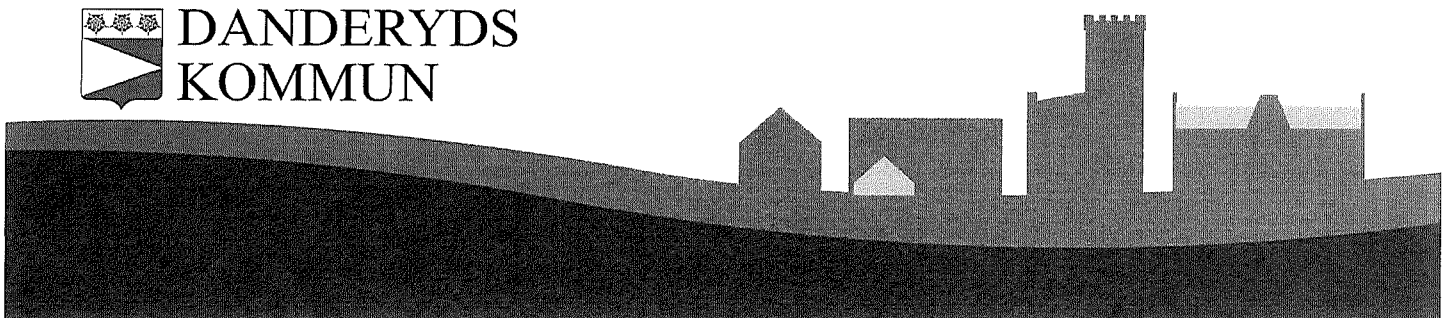
Bilaga:
Kommunfullmäktiges program för uppföljning och insyn

Exp:
UN, KFN, SN, TN, FN, PS

Kommunfullmäktiges program för uppföljning och insyn

Dnr 2015/0236

 DANDERYDS
KOMMUN

Innehållsförteckning

1. Bakgrund.....	2
2. Privat utförare	2
3. Programmets omfattning	2
4. Styr- och uppföljningsprocessen.....	2
5. Riktlinjer	3
a. Upphandling.....	3
b. Avtal.....	3
c. Konkurrensneutralitet.....	3
6. Information om utförare	4
a. Tillgång till information vid val av utförare	4
b. Allmänhetens rätt till insyn	4

1. Bakgrund

Kommunfullmäktige ska, enligt 3 kap 19 b § kommunallagen, för varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer för sådana kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare. Kommuner och landsting får efter beslut av fullmäktige lämna över vården av en kommunal angelägenhet till en juridisk person eller en enskild individ. Det gäller dock inte om det i lag eller förordning anges att angelägenheten ska bedrivas av en kommunal nämnd eller om den innefattar myndighetsutövning. Bestämmelserna gäller välfärdstjänster såväl som de tekniska verksamheterna. Bestämmelserna trädde i kraft 1 januari 2015. Programmet omfattar verksamheter som tydligt riktar sig till och rör invånarna. Det kan handla om såväl hela verksamheter (till exempel särskilda boenden för äldre), som delar av en verksamhet med stor betydelse för invånaren/brukaren (till exempel måltidsverksamhet och städning i skolan).

2. Privat utförare

Med privat utförare avses, enligt 3 kap. 18 c § kommunallagen, en juridisk person eller en enskild individ som har hand om vården av en kommunal angelägenhet. En juridisk person är ett aktiebolag, handelsbolag, ekonomisk eller ideell förening eller stiftelse. Även idéburna organisationer och kooperativa föreningar kan vara privata utförare. Med privat utförare avses inte ett hel- eller delägt kommunalt bolag. Med privat utförare avses inte heller stiftelse som kommunen bildat ensam eller tillsammans med någon annan eller förening där kommunen bestämmer tillsammans med någon annan. De nu aktuella lagbestämmelserna gäller då kommunen är att betrakta som huvudman för en angelägenhet.

Formellt överlämnas verksamheten efter en offentlig upphandling genomförs, främst enligt lagen om offentlig upphandling (LOU), eller ett valfritetssystem enligt lagen om valfritetssystem (LOV). Kommunen är huvudman för en verksamhet både då verksamheten bedrivs av en upphandlad entreprenör och då verksamheten bedrivs av entreprenörer i ett valfritetssystem. Fristående förskolor och skolor är sina egna huvudmän och omfattas inte av 3 kap 18 c § kommunallagen.

3. Programmets omfattning

Programmet omfattar kommunalt finansierad verksamhet oavsett om den drivs i egen eller fristående regi inom exempelvis områdena vård och omsorg, kultur och fritid, gator och parker, fastighetsförvaltning och infrastruktur.

Programmet omfattar inte fristående skolor och förskolor eftersom de är egna huvudmän för verksamheten. Dessa verksamheter utgör inte upphandlad verksamhet, utan regleras genom tillståndsgivning. Även om förskola och skola formellt inte omfattas av programmet görs uppföljningen av dessa verksamheter på likartat sätt, exempelvis i form av arbetet med nämndens målstyrning.

Krav som programmet lägger fast kan påverka förfrågningsunderlag och avtal i upphandlingar som ligger framåt i tiden, men kan inte få genomslag på gällande avtalsrelationer där villkoren redan är reglerade. De fastlagda kraven kommer att regleras successivt vartefter nya avtal och överenskommelser träffas.

4. Styr- och uppföljningsprocessen

Kommunen tillämpar en styrmodell med mål- och uppdragsstyrning.

Modellen utgår från Kommunfullmäktiges övergripande mål. Nämnderna har uppdraget att utifrån de övergripande målen formulera ett begränsat antal inriktningsmål för sina olika verksamhetsområden. Inriktningsmålen skall ange hur respektive verksamhet arbetar för att

förverkliga de övergripande målen och fastställs av fullmäktige. Nämnderna skall vidare ta fram ett antal resultatmål som konkretiserar hur nämndens verksamheter bidrar till uppfyllelse av inriktningsmålen. Målarbetet omfattar all kommunalt finansierad verksamhet, oavsett regi.

Kommunens målarbete med planering och uppföljning ska säkerställa att kommunfullmäktiges mål nås. Uppföljningen sker i samband med delårsbokslut och bokslut. Nämnderna ansvarar för uppföljningen av måluppfyllelse för utförare i både privat och egen regi inom sitt ansvarsområde. Utöver uppföljning av måluppfyllelse ska varje nämnd även följa upp de avtal som nämnden tecknat med privata utförare.

Kommunstyrelsen ansvarar för uppföljning och helhetsbedömning av de övergripande målen och de kommungemensamma inriktningsmålen, samt uppföljning av centralt tecknade avtal.

Kommunstyrelsen och kommunfullmäktige har i budgetdirektiv och budgetbeslut möjlighet att lämna konkreta utrednings- eller utvecklingsuppdrag till nämnderna.

5. Riktlinjer

a. Upphandling

Vid offentlig upphandling finns ett flertal lagar att förhålla sig till, som till exempel Lag (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU) och Lag (2008:962) om valfrihetssystem (LOV).

All upphandling ska genomföras på affärsmässiga grunder, i konkurrens och på ett objektivt sätt. Det är vid upphandling viktigt att

- Följa framtagna riktlinjer
- Samarbeta med seriösa och professionella leverantörer
- Säkra att rätt kvalitet till rätt kostnad på varan eller tjänsten erhålls vid varje upphandling
- Ta hänsyn till varornas och tjänsternas påverkan på miljön enligt kommunens rutin för miljöanpassad upphandling, och ta hänsyn till sociala och etiska villkor.

b. Avtal

Uppföljning och kontroll av verksamhet som genom avtal lämnats över till privata utförare ska prioriteras. Kontroll och uppföljning av verksamhet som bedrivs i egen regi ska utformas på samma sätt som för privata utförare.

Avtal ska utformas på så sätt att verksamheten kvalitetsmässigt bedrivs i enlighet med kommunens krav. Kraven ska vara tydliga, relevanta och tillräckliga. Det ska tydligt framgå hur samverkan mellan beställaren och utföraren ska genomföras och hur brister i verksamheten ska hanteras.

Nämnden ska med utgångspunkt i detta program ansvara för att säkerställa att utförare (oavsett driftsform) inom nämndens ansvarsområde bedriver verksamheten enligt de lagar, förordningar och föreskrifter som gäller eller kan komma att gälla.

c. Konkurrensneutralitet

När den kommunala verksamheten agerar i konkurrens med privata utförare bör likvärdiga villkor gälla för uppdraget och i fråga om ersättning för utförandet. Inom programmets omfattning gäller detta ovillkorligen verksamhet enligt LOV, lagen om valfrihetssystem. Kontroll- och uppföljning av verksamhet som bedrivs i egen regi ska utformas på samma sätt som för privata utförare.

6. Information om utförare

a. Tillgång till information vid val av utförare

När enskilda kan välja mellan olika utförare av nämndens tjänster, ska nämnden lämna information om samtliga utförare om inte annat är särskilt föreskrivet. Information ska lämnas på ett sakligt, relevant, jämförbart och lättillgängligt sätt. Detta informationskrav finns sedan tidigare i lagen om valfrihetssystem, men har för att underlätta medborgarnas val nu utökats att även omfatta verksamheter som inte upphandlats genom LOV, inom vilka enskilda personer kan välja mellan olika utförare. För verksamheten ansvarig nämnd säkerställer att informationskravet tillgodoses.

b. Allmänhetens rätt till insyn

Varje nämnd ska i förfrågningsunderlag och avtal tillförsäkra sig information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnats över till en utförare. Utföraren ska kunna lämna information när kommunen begär det. Utförarens skyldigheter att lämna uppgifter begränsas till att omfatta sådant som kan lämnas utan omfattande merarbete eller inte strider mot lag eller annan författning eller inte anses utgöra företagshemligheter enligt lag.